

IZLOŽBA

TAJNE MUZEJSKIH ČUVAONICA — BIOLOŠKA RAZNOLIKOST

Kneževa palača, Zadar
17. travnja – 25. svibnja 2019.
Organizator Prirodoslovni odjel

Natural
History
Museum
of Zadar

TAJNE MUZEJSKIH ČUVAONICA – BIOLOŠKA RAZNOLIKOST

Prirodoslovni muzeji su mjesta gdje se čuvaju različite vrste organizama. Radi očuvanja oni su preparirani različitim tehnikama te se mogu koristiti desecima, pa i stotinama godina. Neki od bioloških predmeta u Prirodoslovnom odjelu su stari te su vrlo rijetko (ili čak nisu nikad) izlagani. Drugi, uglavnom oni koji su po mišljenju kustosa atraktivniji, izlagani su često. Nizom izložbi kroz 2019. godinu prikazujemo Vam brojne predmete koje smo grupirali prema staništima u kojima dolaze ili smo njihovom raznovrsnošću željeli istaknuti koliko je priroda začuđujuća u svojoj raznolikosti. Pri tome nismo razmišljali o zanimljivosti vrste ili o atraktivnosti preparata, već vam prikazujemo preparate u onom obliku kako se čuvaju u našim čuvaonicama ili depoima. Na ovoj izložbi prikazali smo životinje iz raznih dijelova svijeta koje obitavaju na različitim staništima kako bi Vam što zornije ukazali na bogatstvo vrsta i potaknuli razmišljanje o potrebi njihovog očuvanja.

BIOLOŠKA RAZNOLIKOST

Pojam biološka raznolikost označuje svu različitost života na Zemlji i obuhvaća sve gene, životinjske i biljne vrste, ekološke sustave i krajolike. Do sada je na Zemlji otkriveno 1,75 milijuna vrsta, no znanstvenici smatraju da ih je mnogo više, gotovo 13 milijuna, a po nekim procjenama čak do 100 milijuna. Očuvanje okoliša i prirodne bioraznolikosti ključ je za stvaranje zdrave i održive budućnosti. Vrste danas izumiru tisuću puta brže nego što bi to bilo bez utjecaja čovjeka. Time se narušava stabilnost ekosustava čije će posljedice na kraju osjetiti čovjek. Stoga se u svijetu ulažu veliki naponi u popravak uništenog i povratak izgubljenog.

Svake godine nestanu tisuće biljnih i životinjskih vrsta koje nećemo više moći upoznati i koje budući naraštaji neće moći vidjeti, jer su zauvijek izgubljene. Većina odumre zbog toga što imaju veze s nekom ljudskom aktivnošću – ključne su misli koje je papa Franjo posvetio temi biološke raznolikosti u enciklici „Laudato si’”. Odumiranje različitih bioloških vrsta, dan za danom dramatično i nepovratno osiromašuje bogatstvo stvorenoga, ali nameće i materijalne troškove. Cijena štete prouzročene egoističnom nebrigom mnogo je veća od gospodarske koristi koja se može postići. Bilo kakvo djelovanje u prirodi može imati posljedice koje ne uočavamo na prvi pogled, ali koje se poslije odražavaju na stanovništvu, sadašnjem i budućem – istaknuo je papa Franjo (Vatican news, 2018).

Hrvatska je po biološkoj raznolikosti jedna od najbogatijih europskih zemalja. Velika raznolikost kopnenih, morskih i podzemnih staništa rezultirala je bogatstvom vrsta i podvrsta sa znatnim brojem endema, a svake godine otkrivaju se nove vrste i podvrste. Broj poznatih vrsta u Hrvatskoj je oko 37.000, a pretpostavljena je brojka znatno veća, što je za zemlju razmjerno malene površine vrlo visoka brojka. Tako imamo još uvijek prirodne šume, velike močvare, čiste rijeke, a sve to pogoduje daljnjem održanju biološke raznolikosti na zavidnoj razini.

Krajobrazna i biološka raznolikost Hrvatske ogleda se i u činjenici da je trećina našeg teritorija dio ekološke mreže Natura 2000 te u 408 zaštićenih područja od kojih su najljepša i najvrjednija zaštićena u osam nacionalnih parkova i 11 parkova prirode.

MEĐUNARODNI DAN BIOLOŠKE RAZNOLIKOSTI

Međunarodni dan biološke raznolikosti obilježava se 22. svibnja. Proglasili su ga Ujedinjeni narodi kako bi se naglasio velik značaj koju biološka raznolikost

ima na održivi razvoj, ali i kao spomen na 22. svibnja 1992. kada je usvojen tekst Konvencije o biološkoj raznolikosti. Ključna tema koja je sastavnica razvojnih programa Ujedinjenih naroda za razdoblje od 2015. do 2030. godine je Bioraznolikost za održivi razvoj.

DAN ZAŠTITE PRIRODE U HRVATSKOJ

Republika Hrvatska pridružila se svijetu u nastojanjima za očuvanje biološke raznolikosti i unapređenju zaštite prirode, a Hrvatski sabor je 2003. godine donošenjem Zakona o zaštiti prirode odredio da se 22. svibnja obilježava kao Dan zaštite prirode u Hrvatskoj.

IMPRESSUM

TAJNE MUZEJSKIH ČUVAONICA – Biološka raznolikost

Kneževa palača Zadar, Mala dvorana
17. travnja – 25. svibnja 2019.

IZLOŽBA

Organizator izložbe
Prirodoslovni odjel Narodnog muzeja Zadar

Izložci

Dermoplastični preparati: 25 morskih riba,
7 gmazova, 18 ptica, 11 sisavca
Trajni mokri preparati: 2 mnogočetinaša,
2 mješčičnice, 1 gmaz, 1 sisavac
Suhi preparati: 2 spužve, 1 žarnjak, 3 mekušca,
3 raka, 4 bodljikaša, 2 gnijezda ptica
Kukci: 21 entomološka kutija s 235 leptira,
270 kornjaša, 41 opnokrilcem, 26 ravnokrilaca i
11 bogomoljki

Stručna koncepcija
Snježana Vujčić-Karlo

Izbor muzejskih predmeta
Snježana Vujčić-Karlo

Autorica likovnog postava
Snježana Vujčić-Karlo

Stručna suradnica
Natali Čop

Tehnička realizacija
Ivan Klapan, Ivo Mrkić, Milan Marinković

DEPLIJAN

Izdavač
Narodni muzej Zadar

Za izdavača
Renata Peroš

Urednica deplijana
Snježana Vujčić-Karlo

Grafičko oblikovanje
dpi grafika, Zadar

Tisak
dpi grafika, Zadar

Naklada
150

OBILJEŽAVANJE MEĐUNARODNOG DANA BIOLOŠKE RAZNOLIKOSTI I DANA ZAŠTITE PRIRODE U HRVATSKOJ, 22. SVIBNJA

U vrijeme održavanja ove izložbe obilježavaju se Međunarodni dan biološke raznolikosti i Dan zaštite prirode u Hrvatskoj te će Prirodoslovni odjel održati znanstveno popularna predavanja o prirodi.

Predavanja povodom Međunarodnog dana biološke raznolikosti i Dana zaštite prirode u Hrvatskoj održavaju se u suradnji s Javnom ustanovom za upravljanje zaštićenim dijelovima prirode na području Zadarske županije „Natura Jadera“, Nacionalnim parkom Paklenica i Veterinarskom ambulantom Zoo-vet Zadar.

Srijeda, 22. svibnja, 18 sati, Kneževa palača, Edukativna dvorana

Morana Bačić: **BioRaznoliko**

Taida Garibović: **Javna ustanova „Natura Jadera“**

Gordan Lukač & Ivana Adžić: **Bogatstvo i raznolikost bukovih šuma - bukove šume NP Paklenica na svjetskoj listi UNESCO-ve prirodne baštine**

Mateo Mazija: **Morski lavovi**

Izložba je postavljena kao treća izložba ovogodišnjeg niza izložbi „Tajne muzejskih čuvaonica“ koje se održavaju povodom dana značajnih za zaštitu prirode.

Sredstva za održavanje izložbe osigurali su Ministarstvo kulture Republike Hrvatske i Zadarska županija.

